

"Nova Doba"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane \$0.72 letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.00

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50 per year

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume III. 83 NO. 29.

Na višku svojih sil.

V zmerno toplo temu severne poloble je narava zdaj na višku svojih sil. Res je doseglo sonce že v zadnji tretjini junija najvišo točko na zenitu, toda v polni moči se je začelo kazati poletje šele sedaj. Pomlad in zgodnjine poletje je čas neumornega dela v naravi. Sadje ki je cvetelo pred tedni, se zdaj razvija in debeli. Različna žita se klasijo in deloma že dozorevajo. Koruza in vinska trta ste v najbujnejši rasti. Zelenjava na polji je v sočnem razmahu, poletne cvetlice v najlepšem cvetu. Ptiči so odgojili prvi zarod in skrbe za drugega. Tisočere žuželke polja, travnikov in gozdov hite, da store, kar je mogoče za ohranitev njih rodu, ker instinktivno čutijo, da bo njih aktivnost končana, ko nastopi jesenski hlad. Vse kar je živega sluša klic narave: zdaj je čas dela in aktivnosti!

Mnogim živim bitjem, kot raznim mušicam, hroščem in različnim drugim mrčesom, je določeno le kratko življenje. Nekatere malih živali žive le po nekaj dni, tednov ali mesecov. Toda v tem kratkem času opravijo svojo življensko naloge in poskrbe za bodočnost svojega plemena, kolikor je pač potrebno. Povprečna doba človeškega življenga se razteza nekaj nad pol stoletja. Moderna znanost sicer neprestano daljša dolgost povprečnega življenga, toda kljub temu se smatra tri četrte stoteletja že za lepo starost. Ako smo optimisti in smatramo 75 let za povprečno dobo modernega človeka, pronajdemo, da je posamezna oseba med 35 in 40 letom nekako na sredini, in s tem na vrhuncu svojih moči. V tej, malo višji ali malo nižji starosti, se danes nahaja večina članov naših slovenskih podpornih organizacij. In to pomeni, da bi moral ta doba biti čas naše največje aktivnosti. Kar zdaj zamudimo ali zanemarimo, bo teško kdaj popraviti.

To dejstvo bi morali imeti pred očmi in skrbeti, da si zdaj, ko smo prilično v najboljši moči in ko imamo za seboj že mnogo dragih življenskih izkušenj, pripravimo nekaj za čas ko bodo pričele slabeti naše moči, ko se bo življenje začelo nagibati proti jeseni. Marsikaj se zdaj lahko preskrbi in pretrpi, kar pozneje ne bo mogoče.

Res je, da nas je večina delavcev, malih obrtnikov ali trgovcev, ki živimo takoreč od rok v usta, in si ne moremo nakupičiti premoženja. Eno pa lahko storimo, in to je, da se za slučaj bolzni in nesreče zavarujemo pri dobri podpori organizaciji. Teško je morda včasi plačevati mesečne asesmente, toda ako jih ne moremo plačevati zdaj, ko smo še večinoma v najboljših letih, kako jih bomo plačevali pozneje. Pomislimi moramo tudi, da nobena podpora organizacija in nobena zavarovalna družba ne sprejema v svoje vrste bolnih in oslabelih oseb. Vsaka podpora organizacija hoče člane, ki v letih moči in zdravju nakupičijo potrebujo rezervo za čas potrebe in bolzni. Ako nikdar ne bomo potrebovali pomoči podporne organizacije, toliko bolje za nas; za naše izdatke za organizacijo nas bo odškodovala že zavest sigurnosti, da nam ne bo treba biti kdaj v nadlegu javni dobrodelenosti. Tudi gospodarsko dobro situirani ljudje bi morali pripadati kakšni podporni organizaciji. Premoženje lahko vzame nesreča, ne more nam pa v zeti članstva v dobrni organizaciji, če točno plačujemo svoje prispevke.

O veliki večini članov J. S. K. Jednote smo seveda lahko prepričani, da se jo bodo držali do konca svojih dni, ker boljše, bolj poštene, točne in nepristranske jugoslovanske podporne organizacije ne bodo našli v tej deželi. Toda dolžnost vsakega člana J. S. K. Jednote je, da skrbi za njen rast in pomlajevanje. Nastale vrzeli se morajo izpolniti z dobrimi in kolikor mogoče mladimi močmi, če nočemo, da začne organizacija hirati. Vsi imamo svoje sovražnike, pa tudi svoje priatelje. Te zadnje skušajmo privesti v naš krog, ako še niso. Svoje priatelje najbolj poznamo in vemo, da li so zdravi in značajni ljudje, ki bi bili v kredit in korist organizaciji. Med priatelji bo naša beseda največ izdala. Mogoče bodo vstopili v naše vrste vsled priateljstva, da nam ustrezajo in da pridejo v dobro družbo, toda pozneje bo bolje spoznajo vse vrline naše organizacije jo bodo začeli sami ceniti, in morda nam bodo celo sami ali pa njih sorodniki iz srca hvaležni, da smo jih pridobili za tako dobro organizacijo kot je J. S. K. Jednota.

URADNIKOM NA ELY

Vern countyu, California, so našli neko rudnino, ki je podobna steklu, toda steklenice in druga posoda, izdelana iz te rudnine, se ne razbijajo. Nova rudnina se imenuje "rasorite" in se nahaja v omenjenem kraju v velikih množinah.

Nova rudnina.

In uradnici in uradnice krajevnih društev v Ely, Minn., se vijadno prosi, da pridejo na posvetovalni sestanek v Glavnem uradu J. S. K. Jednote v soboto, 23. julija ob 2. uri popoldne. ANTON ZBAŠNIK, glavni predsednik JSKJ,

IZ URADA GLAVNEGA POROTNEGA ODBORA

PETINDVAJSETLETNICA
DRUŠTVA ŠT. 36
(Nadaljevanje iz 1. strani)

Sestra Mary Potočnik, članka društva št. 162 JSKJ v Enumclaw, Wash., je bila operirana 30. marca 1926 in društvo ji je bolniško in operacijsko podporo odobrilo. Vrhovni zdravnik je potem ko je pregled nakaznice iste odklonil, na podlagi, da je bila omenjena sestra bolna še prej ko je pristopila v društvo in Jednote. Pristopila je meseca januarja 1926. Glavni porotni odbor je pisal na zdravnika, ki je izvršil operacijo, in on se je izrazil, da je morala omenjena sestra biti bolna že par let, ker jo je hrbit bolel večkrat prej, kot se je ona sama izrazila pred njim. Zato je prišel glavni porotni odbor do zaključka, s štirimi proti enemu glasu, da se potrdi izrek vrhovnega zdravnika in se sestri Mary Potočnik ne plača nobene bolniške ali operacijske podpore.

Zadeva sestre Ivane Zupin, članice društva št. 1 JSKJ v Ely, Minn. Sestra Ivana Zupin je obolela 15. oktobra 1926 za vnetje sklepov v zapestju desne roke. Zdravila se je pri prvem zdravniku do 12. novembra; dotični zdravnik ji je izpolnil nakaznico in zapisal, da je samo delno nezmožna za delo. Potem ko je prvi zdravnik odšel iz mesta, je sestra Zupin šla k drugemu zdravniku, kateri ji je izpolnil nakaznico do 10. decembra 1926. Vrhovni zdravnik je obe nakaznici ovrgel, iz vzroka, ker je bila glasom istih sestra Zupin le deloma nezmožna za delo. Potem ko je sestra prinesla tretjo nakaznico, glasečo se od 10. decembra 1926 do 4. januarja 1927, na kateri je zdravnik zapisal, da je bila nezmožna za delo, je vrhovni zdravnik isto odobril. Po večjem preiskovanju je glavni porotni odbor dobil dokaze, da je bila sestra Zupin v resnici bolna in da je imela deklo za časa njene bolezni, zato je soglasno ovrgel izrek vrhovnega zdravnika in potrdil izrek društva, katero ji je bolniško podporo odobrilo.

Glavni porotni odbor JSKJ:

Anton Kochevar, pred., Leonard Slabodnik,

Louis Rudman, Joseph Plautz,

Frank Kačar.

—

BODITE POZORNI!

Na banko v Ely, Minn., s katero ima J. S. K. Jednote svoj četrti ročnik, doseglo je zadnje čase več ponarejenih čekov J. S. K. Jednote. Ček so slabo ponarejeni in banka, oziroma Jednote jih ni izplačala, toda oškodovanji so bili rojaki, ki so te čeke izmenjali in pre roke. Taki ponarejeni ček so bili menjani v Clevelandu, Barbertonu, O., Kenmore, O., in v Leadville, Colo., in morda tudi drugod.

Glavni porotni odbor JSKJ:

Anton Kochevar, pred., Leonard Slabodnik,

Louis Rudman, Joseph Plautz,

Frank Kačar.

—

Močno pozornost!

Na banko v Ely, Minn., s katero ima J. S. K. Jednote svoj četrti ročnik, doseglo je zadnje čase več ponarejenih čekov J. S. K. Jednote. Ček so slabo ponarejeni in banka, oziroma Jednote jih ni izplačala, toda oškodovanji so bili rojaki, ki so te čeke izmenjali in pre roke. Taki ponarejeni ček so bili menjani v Clevelandu, Barbertonu, O., Kenmore, O., in v Leadville, Colo., in morda tudi drugod.

Glavni porotni odbor JSKJ:

Anton Kochevar, pred., Leonard Slabodnik,

Louis Rudman, Joseph Plautz,

Frank Kačar.

—

BODITE POZORNI!

Na banko v Ely, Minn., s katero ima J. S. K. Jednote svoj četrti ročnik, doseglo je zadnje čase več ponarejenih čekov J. S. K. Jednote. Ček so slabo ponarejeni in banka, oziroma Jednote jih ni izplačala, toda oškodovanji so bili rojaki, ki so te čeke izmenjali in pre roke. Taki ponarejeni ček so bili menjani v Clevelandu, Barbertonu, O., Kenmore, O., in v Leadville, Colo., in morda tudi drugod.

Glavni porotni odbor JSKJ:

Anton Kochevar, pred., Leonard Slabodnik,

Louis Rudman, Joseph Plautz,

Frank Kačar.

—

BODITE POZORNI!

Na banko v Ely, Minn., s katero ima J. S. K. Jednote svoj četrti ročnik, doseglo je zadnje čase več ponarejenih čekov J. S. K. Jednote. Ček so slabo ponarejeni in banka, oziroma Jednote jih ni izplačala, toda oškodovanji so bili rojaki, ki so te čeke izmenjali in pre roke. Taki ponarejeni ček so bili menjani v Clevelandu, Barbertonu, O., Kenmore, O., in v Leadville, Colo., in morda tudi drugod.

Glavni porotni odbor JSKJ:

Anton Kochevar, pred., Leonard Slabodnik,

Louis Rudman, Joseph Plautz,

Frank Kačar.

—

BODITE POZORNI!

Na banko v Ely, Minn., s katero ima J. S. K. Jednote svoj četrti ročnik, doseglo je zadnje čase več ponarejenih čekov J. S. K. Jednote. Ček so slabo ponarejeni in banka, oziroma Jednote jih ni izplačala, toda oškodovanji so bili rojaki, ki so te čeke izmenjali in pre roke. Taki ponarejeni ček so bili menjani v Clevelandu, Barbertonu, O., Kenmore, O., in v Leadville, Colo., in morda tudi drugod.

Glavni porotni odbor JSKJ:

Anton Kochevar, pred., Leonard Slabodnik,

Louis Rudman, Joseph Plautz,

Frank Kačar.

—

BODITE POZORNI!

Na banko v Ely, Minn., s katero ima J. S. K. Jednote svoj četrti ročnik, doseglo je zadnje čase več ponarejenih čekov J. S. K. Jednote. Ček so slabo ponarejeni in banka, oziroma Jednote jih ni izplačala, toda oškodovanji so bili rojaki, ki so te čeke izmenjali in pre roke. Taki ponarejeni ček so bili menjani v Clevelandu, Barbertonu, O., Kenmore, O., in v Leadville, Colo., in morda tudi drugod.

Glavni porotni odbor JSKJ:

Anton Kochevar, pred., Leonard Slabodnik,

Louis Rudman, Joseph Plautz,

Frank Kačar.

—

BODITE POZORNI!

Na banko v Ely, Minn., s katero ima J. S. K. Jednote svoj četrti ročnik, doseglo je zadnje čase več ponarejenih čekov J. S. K. Jednote. Ček so slabo ponarejeni in banka, oziroma Jednote jih ni izplačala, toda oškodovanji so bili rojaki, ki so te čeke izmenjali in pre roke. Taki ponarejeni ček so bili menjani v Clevelandu, Barbertonu, O., Kenmore, O., in v Leadville, Colo., in morda tudi drugod.

Glavni porotni odbor JSKJ:

Anton Kochevar, pred., Leonard Slabodnik,

Louis Rudman, Joseph Plautz,

Frank Kačar.

—

BODITE POZORNI!

Na banko v Ely, Minn., s katero ima J. S. K. Jednote svoj četrti ročnik, doseglo je zadnje čase več ponarejenih čekov J. S. K. Jednote. Ček so slabo ponarejeni in banka, oziroma Jednote jih ni izplačala, toda oškodovanji so bili rojaki, ki so te čeke izmenjali in pre roke. Taki ponarejeni ček so bili menjani v Clevelandu, Barbertonu, O., Kenmore, O., in v Leadville, Colo., in morda tudi drugod.

Glavni porotni odbor JSKJ:

Anton Kochevar, pred., Leonard Slabodnik,

Louis Rudman, Joseph Plautz,

Frank Kačar.

—

BODITE POZORNI!

Na banko v Ely, Minn., s katero ima J. S. K. Jednote svoj četrti ročnik, doseglo je zadnje čase več ponarejenih čekov J. S. K. Jednote. Ček so slabo ponarejeni in banka, oziroma Jednote jih ni izplačala, toda oš

MLADINSKI ODDELEK -- JUVENILE DEPARTMENT

ZDRAVO!

(A. J. T.)

V naši naselbini poznam mlado deklico, ki jo hočem imenovati Mary, dasi se njen pravo ime glasi drugače. Živa in neugnana je kot solnični žarek in lica ji rde kot razvijajoči se popeli vrtnice, imenovan American Beauty. Korajžna in uslužna je, prijazna in vladiva z vsakim, res pravi tip slovenske deklice, toda do zadnjega časa ni hotela govoriti slovensko. Na slovenska vprašanja ali naročila starišev in drugih je odgovarjala prijazno, toda vedno v angleščini.

Pa smo nedavno otvorili v naselbini nov Slovenski dom. Pri tej priliki je med raznimi govorinicami nastopil tudi profesor Hatton, ki zavzema važno javno pozicijo v našem mestu, in je ob enem znan kot odličen šolnik. Je tudi izborni govorik in govorji krasno angleščino. V njegovem dobro zamišljenem govoru je bil nedvomno najlepši tisti del, ki ga je naslovil na slovensko mladino, katera je bila v velikem številu zbrana prav pred govorniškim odrom. In povedal je mladini v smislu:

"Otroci, ne sramujte se svojih starišev in njih jezikov. Mi vsemi smo otroci, vnuki ali pravniki naselnikov. Vsak narod je prinesel nekaj svojih lastnih dobrih lastnosti preko oceana in jih izročil svoji novi domovini. O slovenskih naseljencih v tem mestu mi je znano, da so pridni, podjetni, varčni in poštni. Da se zanimajo tudi za kulturo, kaže ta Dom in drugi domovi, katere so si zgradili. Čujem tudi, da imate mladinsko šolo, v kateri se turojeni otroci po par ur na teden poučujejo v slovenščini, kakor tudi da imate telovadna in razna kulturna in podpora društva. Otroci, učite se jezikov svojih starišev, saj angleščino itak znate in vam ne odide. Potom slovenskega jezika se boste seznanili z dobrimi lastnostmi naših, iz katerega izhajate, in potom vas bomo mi, starejši Američani, spoznali sodržavljane, slovenskega pokolenja. Čim bolj se bomo poznali, tem bolj se bomo medsebojno spoštovavamo in tem lažje bomo skupno delovali za našo rodno ali adoptirano domovino: Ameriko!"

Krasen govor profesorja Hattona je vzbudil silno navdušenje med vsemi navzočimi, posebno pa med mladino. Tudi Mary je poslušala govornika v družbi svojih tovaršic, in od takrat se trudi slovensko govoriti pri vsaki priliki. Ako ji skdaj zmanjka izrazov, si seveda pomaga z angleščino. Priznati pa je treba, da dobro napreduje v slovenščini. V jeseni se boče vpisati v slovensko mladinsko šolo. V naraščaju Slovenskih Sokolic pa že zdaj vneto telovadi; in tam se pri vsem je nanjo vsak, ki jo pozna. Če jo srečam na cesti in jih pozdravim, ji zaiskre oči, zali obrazek se ji zase ne smeje kot žarna vrtlica, in ponosno mi odzdravi s sokolskim:

WHEN THE LIBERTY BELLS RING OUT

ONLY A CENTURY AND A HALF AGO ALL OF THE WESTERN HEMISPHERE WAS UNDER THE RULE OF EUROPEAN MONARCHS—HOW FREEDOM HAS COME TO THE TWENTY-ODD REPUBLICS OF SOUTH AND CENTRAL AMERICA

By Rene Bache

The Average American citizen today entertains the misconception that the Declaration of Independence precipitated the war of the Revolution. It was a matter of fact, the war had been going on for more than a year when the Declaration was made and promulgated.

The war, however, had been conducted in a guise curiously exceptional. The American colonists, at intervals suspending hostilities, sent petitions and remonstrances to the King. They declared it a mistake to accept them rebels, they were merely "petitioners in arms," anxious for the righting of certain manifest wrongs.

The flies were of the biting kind, and they came from a stable somewhere in the near neighborhood of Independence Hall, then known as the State House. They fiercely ribbled the stocking legs of the members impelled to hurry up the proceedings which related to the formulation and adoption of a declaration of liberty. Knee breeches, it will be remembered were the fashion in those days. Also, the weather was warm. But historians who have spoken of the intense heat in the State House on the fourth day of July—the day on which Congress finally adopted the amended copy of Jefferson's draft of the Declaration—are mistaken.

Jefferson took his thermometer to Philadelphia, and, while the debates were in progress, he hung it on the wall of the legislative hall and noted its readings. Each day on returning to his lodgings, he carried it with him. His readings for the Fourth of July including

those at his lodgings, were: 6 A. M., 68 degrees; 9 A. M., 72½; 1 P. M., 76; 9 P. M., 73½.

Jefferson, by the way, owned one of the only two barometers in this country at that time. When the British captured Washington in 1814, they incidentally raided Monticello, the home of the author of the Declaration in Virginia, and smashed his barometer. He is said to have been as much distressed over the loss of the instrument as by the news of the burning of the Capitol.

Under the Monroe Doctrine, we are in effect guarantors of the freedom of all the Latin-American republics, so far as interference or control by European powers is concerned. Those countries, however, won it without any help from us (if Cuba be excepted), and their struggles for liberty were far more prolonged than ours. At Latin-American Countries Have An Independence Day.

Each one of the twenty-six Latin-American republics now has its Independence Day, celebrated with all kinds of rejoicings as the great festival of the year. Brazil celebrates hers September 7th; Mexico, September 16th; Uruguay, May 25th; Chile, September 18th; Colombia, July 20th; Peru, July 28th. Cuba's falls on February 24th, and anniversary of the beginning of the final struggle for freedom, which, thanks to intervention by the United States, was successful.

Possession of Cuba was Spain's last grip on the western hemisphere. Her loss of it represented the termination of a struggle that began over a century ago. It was a steadily losing struggle for Spain, market by cruelties and barbarities which are not surpassed by anything in history. Slaughterings without regard for sex or age were common occurrences. The Spaniards adopted the policy of murdering all prisoners in cold blood, and, in reprisal, Bolívar at one time actually found himself compelled to do the same thing. The wars for liberty in South America were among the most savage and ferocious ever known.

Beginning of Rebellion. When Napoleon Bonaparte put such a decided kink in the doctrine of the divine right of kings, a repercussion, so to call it, was felt all over the world. It particularly affected the colonial dependencies of Spain in America, and may be said to have given a first strong impulse to rebellion on the part of their populations.

As a matter of fact, Bolívar did not knock off King Ferdinand's crown. It was Napoleon who did that, with ease and expedition, thereby doing much to encourage the spirit of rebellion in the Spanish colonies. But it was Bolívar who gave body to this spirit, who organized rebellion after rebellion against Spanish dominion through a long series of years, and who lived to see South America freed.

Days Of Liberty The World Over.

Every free country in the world has its Independence Day. That which China celebrates is February 12th—the anniversary of the date on which the Manchu dynasty relinquished the throne after a rule of three centuries. China today is nominally a republic. Unhappily, it is so split up by warring factions, with no centralized government, as to be decided worse off than under the imperial system.

France celebrates the fall of the Bastille—a huge fortress which, originally part of the defense of Paris, later became a prison wherein were immured, commonly without trial, numberless persons guilty of no worse crimes than that of writing something offensive to the governing authorities, or of being obnoxious to some power-

ful individual. A simple "lettre de cachet" signed by the king was all that was required to consign a man to a cell, or perhaps an underground dungeon, for an indefinite period. Often he was forgotten.

Thus the Bastile became a sort of emblem of tyrannical power. A revolutionary mob attacked it with guns July 14, 1789, and, having forced its surrender, literally tore it to pieces with their hands, leaving not one stone upon another. Its destruction marked the beginning of the abrogation of aristocratic privilege and despotic royal authority. News of the event made all Europe gasp.

The hero of Swiss freedom, as everybody knows, is William Tell. As the story goes, Duke Albert of Austria was trying to put over some very tyrannous business on the forest cantons, much to the anger and dismay of the inhabitants thereof, who saw their liberties threatened.

An agent of the Duke set the cap of Austria on top of a tall pole in the market place at Altdorf, and demanded that every citizen should salute it. Tell refused, was arrested, and was condemned to death.

True Story Or Myth?

The Duke's agent, or bailiff, told Tell that a pardon would be granted him if he would shoot an apple with his crossbow off of his son's head. Tell, who had much reputation as a marksman, complied, but thereupon had the imprudence to inform the bailiff, whose name was Gessler, that he would have shot him if the bolt had hit the boy.

He was again arrested, and put aboard a boat in fetters. But a storm arose, and Tell was liberated to help work the boat.

On reaching land, Tell grabbed his crossbow and, leaping ashore, shot Gessler dead.

Some authorities say that the story is a myth. But the Swiss declare it to be true, and in the market place at Altdorf there stands today a statue of Tell and his son, to prove it.

Within the last very few years we have seen many monarchies fall to pieces. The king business is in a bad way. Liberty rules. Barring Canada, which is really as free a country as ours, the western hemisphere is wholly occupied by republics.

NAGRADE

Za dopise, priobčene meseca junija, so prejeli nagrade sledeči članji mladinskega oddelka:
 Anna Erzen, dr. št. 33\$3
 Rose Muhrich, dr. št. 129\$2
 Jeanette Segal, dr. št. 70\$1
 Marion Skradski, dr. št.\$1
 Lucile Zivetz, dr. št. 66\$1
 Angela Vidmar, dr. št.\$1
 Henry Pluth, dr. št. 1\$1

VAŠA PRIJATELJICA

Tukaj, mladi bratci in sestričice, si oglejte vašo prijateljico, ki je napisala za vas v mladinskem oddelku Nove Dobe že toliko ljubkih pesmic in zanimivih črtic. Skoro vse dolej izšle številke Nove Dobe z mladinsko prilogo so imele kaj izpod peresa Christine Troya, ali kot se je včas tudi podpisala "Cara Fleure". Ta vrla dopisovalka ni pisala zaradi nagrad, kajti ni bila članica mladinskega oddelka in ni mogla računati nanje. Pisala pa je klub temu mnogo, in napisala marsikaj lepega, samo za to, ker jo je veselilo. Kot v priznanju njenega dobrega dela za mladinski oddelok Nove Dobe, prinašamo danes njeni slike. Naše mlade bratce in sestričice v mladinskem oddelku bo gotovo veselilo tudi po sliki poznati njihovo dobro prijateljico, katero pozna po njenih spisih že dolgo.

NEKAJ NAVODIL MLA-DIM DOPISNIKOM.

Pišite s tinto in samo na eno stran papirja.

Predolgi dopisi niso zaželeni; okoli dvesto besed je najbolj primerno.

Pazite, da bo vaša slovnica pravilna, posebno če pišete v angleščini.

Prepisane pesmi ali članki se ne sprejemajo.

Navedite svojo starost in številko svojega društva.

Vaši spisi naj bodo snažni in pisava razločna; to mnogo šteje.

A FEW DIRECTIONS FOR JUNIOR CONTRIBUTORS

Write with black or blue ink only on one side of the paper.

Contributions that are too long aren't preferable; a composition of about two hundred words is most satisfactory.

Be careful of your grammar especially when you write in English.

Copied poems or compositions will not be accepted.

State your age and your Lodge number.

Above all, be neat in your writing. Neatness counts a great deal.

MOJA TROBOJNICA

Tudi jaz sem narodnjak in trobojnico imam, danes tukaj, -jutri tam me bodri trobojni znak.

Sladek vonj je v bojah treh, valoveč čez dol in breg, pol razkošja je pozdrav njen — zelen in bel in plav.

Plavo nad menoj nebo, vzdušje svetlo nad zemljo, nad zeleno ljubljeno, od srca zasnubljeno . . .

(Grša).

JULY

Four little letters, they spell a big word, For this is the month of which everyone's heard; July, when our freedom was known to the world And the flag of our liberty first was unfurled.

Four little letters, they spell much indeed, For this is the month when Great Britain took heed

Of her far away colonies over the sea.

Who were clamoring then to proclaim themselves free.

July is the month when our nation found life,

Though its birth was attained with much bloodshed and strife

Let us in the future from all warfare cease

That our country may prosper and progress in Peace.

THE VIOLIN'S SONG

It is not the song of the summer breeze, Nor the sigh of the star lit sky, That I hear at night, when all is still, And the moon glides softly by.

It is not the weeping of a dying rose, Nor the moan of the summer breeze, That comes from the purple, twilit sky, Like a leaf from wind swept trees.

'Tis the song of a violin I hear tonight, But who wields the fiddler's bow? Softly it comes, through the shadows and dew, Eut its message I do not know.

CHRISTINE TROYA, Richmond, Cal.

Miss Christine Troya,
Richmond, Calif.

Sestre Christina Troya je z izpolnjenim šestnajstim letom postala članica društva št. 14 JSKJ v mestu Crockett, Cal. Njen dom je v Richmondu, idiličnem mestecu ob San Francisco zalivu. Naše mlade sestre, ki utegne še kdaj postati odlična ameriška pisateljica, piše svoje pesmi in črtice pod vplivom lepe Californije. Iz njenih spisov se včas zrcali melanolija šuščega morskega zaliva, sanjavost višnjevih grivcev, katere je poljubilo večerno sonce, predno je šlo spat v zeleni Pacifik, drugič pa zopet šegavost californijskih solnčnih žarkov in risk večne californijske polnili.

Tako, mladi bratci in sestričice, zdaj ste se malo pobližje seznanili z vašo mlado prijateljico, ki je toliko lepega napisala za vas, zato boste v bodočem gotovo še z večjim zanimanjem čitali njene spise. Urednik upa z vami vred, da se bo naša Christina Troya ali Cara Fleure še v nadalje pridno oglašala v Novi Dobi.

CVETE SINJI KLAS
Cvetke sinji klas, blešči se njiva,
v zlati senci klasje se prsliva —
in plavica gleda iz rži
kakor lepe deklice oči.

Naj se duša potopi v to morje,
z žarki svojimi vsi plan razorje,
bjako naših polj popije naj,
z njimi zaživi naj vekomaj!
(Cvetko Golar).

Contributionns from our Junior Members Mladinski dopisi

Chicago, Ill. [do narejeno, so začeli zdaj gnezdo delati v moji hišici. Tako je šlo nekaj dni in ko grem neko jutro k sosedu, mi pravi sosedova mama:

"Zakaj si pa naše ptičke ukradel?"

Jaz sem odgovoril, da jih nimam ukradel, ampak da so sami začeli pri meni gnezdo delati. Ptički so majhni in sivi in se jim pravi Jenny Wren. Ti ptički me zbudijo vsako jutro ob petih. Sosedova fanta jih pa hodita k nam poslušati, ker tako lepo pojeko.

Vincent Skalar (14 let), društvo Slovenec, št. 114 JSKJ.

STARE MAME GOD

"Moji mali, ljubi miški," jima reče stara mama, pa ju boža in objema, kakor zna le ona sama.

Peter in Janez sta bistri glavici in čeprav sta še mladi, v glavicah jima ostane, da ima mama miške rada.

Ko se bližal god je mamin, to je svete dan Pavline, skleneta, da bosta dala v dar ji same mlade miške.

En teden sta jih lovila s pomočjo sosedovih dečkov. Mačke so bile ob službo in lačne javkale z zapečkov.

Pride dan, oj dan godovni, mami voščijo milijoni, tudi Peter z Janezom pride, lepo škatilo ji pokloni.

Ginjena odpre darove, pa se zgrudi prebledela: miške nanjo, dečka v grozi — mačka pa je oživelja... .

Angela Zbushnik, Ely, Minn.

Export, Pa.

Dear Editor and Readers:

I have been getting the New Era for quite a while and enjoyed reading it very much.

In the June issue of the Juvenile Department of the New Era, I read the story of 'Burglars' which Marion Skrabski wrote. It seemed to be a rather frightful dream, but I enjoyed reading it.

Several years ago, mother, my brother and I came from Europe. My father was here all during the World War, and after it ended sent us fare to come to him.

During the war we were almost starving. We had very little to eat and wear. It was impossible for father to send us money or anything else, because it would never reach us. We heard nothing from him all during the four years of the war.

After the war was over, Italy got possession of the land where we lived. The Italian soldiers came and then it was worse than ever. The Italians turned to be robbers and worse. They would break into houses any time of the night, kill people and carry away what little they possessed.

All that I am writing is true. I'll tell you what happened to us one night about midnight.

We had a house of our own and some land around, enough to plant the food necessary.

Although we kept no farm animals, we did all the work ourselves by hand. We dug the potatoes of the ground with a hoe and carried it to the house in baskets.

Under our athic window was a small shed, which, by placing a ladder, you could climb to the roof of the shed and thence reach the attic window, get into the attic, come down the steps and you'll find yourself in the hall.

So it happened that five Italian men broke into our house one night. When they reached the hall, they opened our bedroom door (in which mother,

brother and I slept), just a little. Mother was not asleep and saw the door open and thought it was the lady that roomed with us, called to her. There was no answer, the door opened wider and in stepped four men faces masked. They had their revolvers and bayonettes ready to kill any minute. The men asked for money, and my mother told them she hadn't any. They then began searching.

Brother and I then awakened and we saw three men searching the dressers, table, our shoes and all, and the fourth trying to choke my mother. We screamed, but in vain. They said they'd kill us if we wouldn't be quiet.

They then searched the bed, but found nothing. Later they went into the next room, where our roomer slept. They took 200 lira from her.

Mother ran into the kitchen and started to holler. She looked out to the front door and saw a tall fellow guarding. The four from the inside then went out to see if anyone was coming, we quickly locked the door and hollered louder.

Soon some policemen came, and we showed them the house all upside down. We then went to our neighbors, but they were sleeping and we went back home. Soon more policemen came and looked around, but no trace of the burglars could be found.

We never learned who the robbers were. But I shudder when my thoughts turn back to that night.

We could not eat for several days from fright.

We were very glad to come to my father after all the agony.

May the Lord save all from such an experience as we had that night long ago.

I will have to close my writing now, as this letter is getting too long and I think will go into the waste paper basket.

I close with best regards to all the readers of the Nova Doba (New Era).

Mary Gombach (age 14), member of Lodge No. 138 J. S. K. Jednota.

A PICNIC PARTY

One day a few girls and I decided to go for a picnic. So we got our lunch ready. We put it all together. And we took turns carrying it. We picked a few berries on our way. And after a girl stepped in the mud, she could not get out of the mud. She pulled and pulled her foot out and her shoes stayed in the mud. We laughed and laughed, ha, ha, ha. Then a man came along and asked what was the matter. We told him all about it. So he pulled so hard that he swetted all over. The shoes were more wet than before, because the water came down from the face. He was so hot that he drank so much water. We thought that he would drink all the water in Little Falls. We thought nobody else would have any more water. He got a stomach ache. And he nearly busted. Then we had our picnic. We had a good time afterward. It was getting late, so we went home. I told my mother all about it. She said it was too bad that the girl got her foot stuck.

This is my first story to the Nova Doba. I belong to the St. Joseph Society, Lodge No. 53.

Jane Logar, (Age 11), Little Falls, N. Y.

SCHOOL CIRCUS A SUCCESS

The Henning Circus, which was a success, consisted of five rings, each performed in a different room. The entertainers were the children. The first ring consisted of the acrobatic stunts and the clowns. The second ring consisted of two

high divers, snake charmers, Siamese twins, French dolls, clowns, animals, Toni Thumb and his wife, dancers, fattest man and woman on earth, famous glass eater, sword swallowe and his bearded wife, strongest man, cannibal, and the famous Mayo Brothers who performed a wonderful operation. In the third ring were the midgets who were singing songs, a famous talk was given by a boy, whose subject was "Kenwood Park," an automobile, which was made of four umbrellas and a chain.

The fourth ring consisted of King George and Queen Mary and some of their guests. The horse show was also in this ring. The fifth ring was made up of dancers and singers. Our school orchestra which consists of our school boys, played here, and a dialogue was given on "While Waiting for a Train."

The teachers had charge of these rings.

We also had a popular contest which ended on the night of the circus. The winners were Betty Haxe and Milton Waldman. Each received a \$5 gold piece as a reward.

Stefanja Dolinar (age 13), Braddock, Pa.

A DAY TO MYSELF

Mother, big sister and brother had all gone for a visit. The others were playing in the yard.

I decided I would make some candy. I had no idea, whatever how to make it, but nevertheless I had seen my sisters making, so proceeded as they did.

We never learned who the robbers were. But I shudder when my thoughts turn back to that night.

We could not eat for several days from fright.

We were very glad to come to my father after all the agony.

May the Lord save all from such an experience as we had that night long ago.

I will have to close my writing now, as this letter is getting too long and I think will go into the waste paper basket.

I close with best regards to all the readers of the Nova Doba (New Era).

Mary Gombach (age 14), member of Lodge No. 138 J. S. K. Jednota.

MY PET DOG

One hot summer day, while we were lunching in the woods,

our dog caught sight of two cars.

He ran after the first car.

He turned around and was going to run after the second car, but as he turned around, he bumped his head on the first wheel.

My pet dog was thrown onto the other side.

I thought that he was killed.

I was very frightened

for my pet dog, but to my surprise, my pet dog, named Billy, jumped to my side, as if to tell me he wasn't hurt at all.

"So that was it," I thought.

Before I ever try making candy again, I shall have to learn the difference between flour, sugar, salt, soda and baking powder.

They all are the same to me.

Amelia Peternel (Age 9), Lodge No. 2, Ely, Minn.

AN ENCOUNTER WITH A BEAR

As morning dawned, we set on our way to a particular berry patch.

It was far into the woods

that we had to go. There was

no road such as you find prob-

ably on your way. We slowly

trudged our way on the narrow

path. Here and there it seemed

we were off the track, because

the thick under brush and

growth of bushes on this path.

Here and there were little

holes. They may have been

little, but dangerous. In these

holes sometimes lay snakes,

lying in wait for the unlucky

one that put his foot into that

hole.

Finally we reached our desti-

nation and berries. Well, I

should say there were a great

many. Blue, blue on all sides.

Nothing but blue. We had

drifted each into his own patch

and I, searching for better ber-

ries, wondered farther and far-

ther. Suddenly I stopped. A

noise, a growl, and a crack.

What did I see? A bear, a

black bear. Then I started to run as fast as I could. I knew not in which direction I was going. On and on I ran. At last after being entirely exhausted I sank down to the ground before the others of our party. All I could say was "bear, bear." They asked me where I had seen it, but I was too afraid to go to the place again.

Finally after the coaxing of the party, I finally consented to go. Oh, how I was afraid! I reached the place. Again, the awful bear, I saw glaring at me. My eyes must have deceived me. The rest of the party saw nothing save an old black stump.

As we wended our way homeward, I still had the terrible feeling that I had seen a bear. Elizabeth Peterel (Age 12), Ely, Minn.

BALDY AND KING

It was a nice day when cool breeze was blowing, that my mother asked my sister and I if we would like to watch the lamb, and we said yes. My sister asked me if I had the ball for we wanted to play, while we were taking care of the lamb in the pasture, and I showed her the ball, for I already had it. We had just begun to play, when my sister screamed:

"Look out, there's Baldy and King!"

Baldy and King are two horses I don't like. Bill, who was the owner of the two horses, heard my sister scream and came to see what was wrong. When he saw that it was only the horses, he asked us:

"What are you afraid of?"

I replied: "Your Baldy and King think themselves smart just because they know that they can scare us."

Then Bill replied: "Oh, they won't do you anything."

Even if they weren't going to do anything, cold shivers ran down my back just the same.

"Bill," said I, "you'd better shoot those horses before noon."

About noon my sister and I were playing a game of "Jacks" on our sidewalk when, to our surprise Bill came, walking by.

I asked him, whether he shot his horses or not.

He said that he did, but I knew very well that he would not kill them, on account of me. One thing he did do after that was to keep his horses in the barn where they couldn't scare anyone.

Jennie Papesh (Age 10), Lodge No. 120, Ely, Minn.

MY PET DOG

One hot summer day, while we were lunching in the woods,

our dog caught sight of two cars.

He ran after the first car.

He turned around and was going to run after the second car, but as he turned around, he bumped his head on the first wheel.

My pet dog was thrown onto the other side.

I thought that he was killed.

I was very frightened

for my pet dog, but to my surprise, my pet dog, named Billy, jumped to my side, as if to tell me he wasn't hurt at all.

"So that was it," I thought.

Before I ever try making candy again, I shall have to learn the difference between flour, sugar,

salt, soda and baking powder.

They all are the same to me.

Amelia Peternel (Age 9), Lodge No. 2, Ely, Minn.

AN ENCOUNTER WITH A BEAR

As morning dawned, we set on our way to a particular berry patch.

It was far into the woods

that we had to go. There was

no road such as you find prob-

DOPISI.

Ely, Minn.

Članom in članicam društva sv. Srca Jezusa, št. 2 JSKJ na znanjam tem potom nekoliko o uspehu agitacije, oziroma kampanje za nove člane, in sicer za pretečenega pol leta. Na redni seji meseca februarja smo na tej zadevi razmotrivali in določili smo, da društvo podari primerne nagrade trem članom, ki bodo do leta pridobili največ kandidatov za oba oddelka našega društva. In res so se naši sobrati začeli takoj zanimati in agitirati za nove člane. Da so bili uspešni, se vidi iz tega, da smo do 30. junija, to je v prvi polovici leta pridobili 120 novih članov v oba oddelka.

Dragi sobrati in sestre naše slavne J. S. K. Jednote, iz tega se vidi, da polje za našo JSKJ še ni obdelano, da je se vedno mogoče dobiti nove kanclate in člane, samo malo trudno je treba. Ker je naša J. S. K. Jednota popolnoma nepristranska in nič družega kot bratška podpora organizacijskega, je lahko agitirati zanje. Vodstvo organizacije je točno uprava nas ne stane veliko. Torej, bratje in sestre društva št. 2 JSKJ, agitirajte tako pridno še v drugi polovici leta, tako da bo društvo štelo konci leta 600 članov v obeh oddelkih. In to je dosegljivo, če bomo taki agilni kot smo bili sedaj.

Ker smo zadnjih šest mesecev pridobili toliko novih članov, je društvo sklenilo prirediti našemu mladinskemu oddelku nekako zabavo ali banke, in sicer se priredi to v nedeljo 31. julija ob dveh popoldne v Jugoslovanskem narodnem domu. Torej očetje in matere, pošljite svoje male na omenjeni dan v J. S. N. Dom, ali pa jih sami pripeljite. Na sestri, bodo naši govorniki pričevati o našem društvu, o naših mladih članov, ne ve, pri kakšni dobri organizaciji je zavarovana. Vse kar bo omenjeno veselico potrebljeno, bo preskrbel pripravljalni odbor. Mladina naj ne pozabi pri polnoštevilno 31. julija v Jugoslovanski narodni dom.

Joseph Kolenc, tajnik dr. št. 2 JSKJ.

Pittsburgh, Pa.

Upam, da mi sobrat urednik preskrbi par palcev prostora v kolonah glasila J. S. K. Jednote. Ko pišem te vrstice, nas občutev velika vročina, topomer 98 stopinj, torej so se vremenski preroči, ki so nas trasili s poletjem brez gorkočeh, nekoliko vrezali.

Gled delavskih razmer je takoj kot drugod, namreč vse bolj na slabo stran. Nekateri delajo še precej dobro, večina pa dela le po dva ali tri dni na teden. Tolažimo se z upanjem, da se bo obrnilo na boljše.

Na društvenem polju napremo precej povoljno, tako članstvu, kot v finančnem.

Izviru, društva prirede to in nekakšno zabavo, da si priča, kaj je zdaj v tem oziru.

Pozdrav članom in članicam našega društva in J. S. K. Jednote!

John D. Judnich, tajnik društva Triglav, št. 144, J. S. K. Jednote.

podporo vleče.

Joseph Hiti, tajnik dr. št. 44 JSKJ.

Verona, Pa.

Članom društva Gorska Villa, št. 175 JSKJ se naznanja, da sta bila dne 10. julija 1927 izvoljena dva nova društvena odbornika, namreč blagajnikom Anton Kumarcu, Box 171, Verona, Pa., tajnikom in organizatorjem pa Anton Tomazich, Box 395, Verona Pa.

Z bratskim pozdravom Louis Stanich, dosedanji tajnik.

Barberton, Ohio.

Društvo sv. Martina, št. 44 JSKJ je na svoji zadnji seji sklenilo prirediti kampanjo za nove člane v mladinski oddelku. Sklenjeno je bilo, da se plača iz društvene blagajne zdravniško preiskavo za vse otroke, ki se vpisajo do 31. avgusta. Apeliram torej na vse člane in članice našega društva, da ako nimate še svojih otrok pri društvu, vpisite jih sedaj. Takih prilik kot je ta, je malo. Pristopinja je prosta, zdravnika plača društvo, tako da ne boste imeli drugih stroškov, kakor vsak mesec pet najst centov za vsakega otroka. Tako upam, da bo vsem ustrezeno.

S sestrskim pozdravom Annie Trdan, tajnica društva Danica, št. 150, J. S. K. Jednote.

Joliet, Ill.

VABILO NA PIKNIK društva sv. Petra in Pavla, št. 66, J. S. K. Jednote. Naše društvo priredi v nedeljo 24. julija velik piknik v korist društvene blagajne. Na ta piknik so prijavno vabljeni vsi Slovenci in Slovenke iz naše naselbine, posebno pa še člani našega društva. Vsak in vsaka naj se piknika udeleži. Znano je, da je bilo na piknikih našega društva še vselej dovolj zabave in veselja za vse, tako upam, da ga bo tudi letos. Piknik se bo vršil na farmi Johna Gajeta v Homewoodu. Vzemite Hickory St. karo in se peljite do konca, dokler vozi; tam se obrnite na levo in boste hitro na določenem prostoru. Vsak gre rad iz prasnega mesta, da se navže svežega zraka in se oddahne v zeleni naravi. Zato pridite 24. julija v Homewood, tam bo dovolj svežega zraka in drugih užitkov, pa tudi dovolj prostora za vsakovrstne igre za mlade in stare. Torej na svidenje na našem pikniku!

John Zivetz Sr., predsednik dr. št. 66 JSKJ.

Detroit, Mich.

Vsem članom društva Triglav, št. 144 J. S. K. Jednote naznanjam, da bomo imeli društveno veselico v soboto 23. julija zvečer. Ta veselica bo priredena samo za člane in vstopnina bo prosta. Vabim torej članstvo, da se veselice polnoštevilno udeleži. Veselica se bo vršila v dvorani, v kateri zborujemo, to je na 14018 Woodward Ave. Pričetek ob šesti uri zvečer; vsak naj pohiti, da mu ne bo večer prekratek. Za dobro postrežbo jamči odbor.

Pozdrav članom in članicam našega društva in J. S. K. Jednote!

John D. Judnich, tajnik društva Triglav, št. 144, J. S. K. Jednote.

Joliet, Ill.

V nedeljo 24. julija priredi društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ velik piknik v Homewoodu ali po domače v Jugoslaviji.

Kakor vsako leto, se bo tudi letos odbor potrudil, da bo piknik prvočeten; na razpolago bo fina godba za ples, pijače, prigrizki itd. Pa še nekaj "ekstra" bo na letošnjem izletu. Kaj tacega pa še ne! Veste slikali se bomo z velikim "moving picture" strojem, vti takšni kot bomo, plesalci in neplesalci itd. Slike bodo čez par tednov takoj postavljene, da jih bo vsaka in vsak lahko videl.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 J. S. K. Jednote posebno

vabi sosedna bratska društva v Aurora, Rockdale, Chicago itd.	92	153.25	39	13.80
na poset našega piknika. Pridite k nam, in mi bomo prišli k vam, kadar nas boste vabili!	94	386.56	40	10.95
Ako ga vreme kaj ne polomi, bodo cvet joletske Slovenije zbran na našem pikniku v Homewoodu, ali po domače v Jugoslaviji.	99	164.77	41	6.30
Torej prijatelji v bližnji in daljni okolici, ne pozabite na naš piknik dne 24. julija v Homewoodu!	101	158.69	42	9.90
Za odbor društva št. 66 JSKJ:	103	284.02	43	3.15
John L. Živetz Jr., tajnik.	104	146.77	44	10.35
	105	214.70	45	23.55
	106	173.91	47	1.80
	107	94.11	49	10.05
	108	193.94	50	1.80
	109	177.92	52	1.80
	110	205.36	53	10.05
	111	108.97	54	2.40
	112	93.78	55	8.25
	113	421.24	57	9.15
	114	135.59	58	6.00
	115	59.29	60	2.85
	116	95.66	61	10.65
	117	53.43	64	.45
	118	150.00	66	19.20
	119	312.78	68	7.50
	120	43.37	69	4.35
	121	397.41	70	8.40
	122	75.56	71	13.35
	123	104.15	72	.30
	124	39.00	73	1.05
	125	127.57	74	6.75
	126	70.84	75	3.00
	127	39.90	76	3.90
	128	244.72	77	8.40
	129	196.42	78	1.50
	130	49.26	79	4.20
	131	132.21	81	4.20
	132	239.21	82	1.50
	133	176.79	83	1.20
	134	95.51	84	1.50
	135	116.94	85	5.70
	136	124.01	86	4.80
	137	207.14	87	2.85
	138	141.37	88	1.95
	139	79.43	89	5.55
	140	141.14	90	9.30
	141	94.13	91	17.40
	142	40.70	92	8.55
	143	114.74	93	3.30
	144	232.42	94	4.95
	145	159.84	95	4.05
	146	78.67	96	4.95
	147	62.97	97	4.50
	148	78.93	98	10.05
	149	270.72	99	3.00
	150	151.99	100	10.20
	151	78.80	101	2.70
	152	101.30	102	.90
	153	18.24	103	16.20
	154	237.47	104	9.45
	155	49.65	105	2.55
	156	54.24	106	3.30
	157	44.62	107	1.80
	158	108.55	108	3.00
	159	99.90	109	9.45
	160	115.21	110	14.10
	161	29.80	111	1.80
	162	158.88	112	4.50
	163	84.30	113	3.75
	164	49.79	114	1.80
	165	83.40	115	4.50
	166	102.70	116	.30
	167	64.36	117	3.15
	168	62.75	118	9.00
	169	57.00	119	3.30
	170	14.92	120	2.25
	171	342.73	121	9.90
	172	42.95	122	2.40
	173	63.33	123	3.45
	174	85.40	124	3.90
	175	79.01	125	6.15
	176	161.30	126	4.50
	177	45.77	127	3.60
	178	33.48	128	1.05
	179	69.84	129	2.40
	180	28.50	130	3.00
	181	44.18	131	2.25
	182	26.94	132	9.90
	183	162.97	133	2.40
	184	47.49	134	3.00
	185	42.95	135	3.90
	186	17.61	136	6.15
	187	26.00	137	4.50
	188	138	138	3.60
	189	139	139	1.05
	190	140	140	2.40
	191	141	141	1.05
	192	142	142	1.65
	193	143	143	2.25
	194	144	144	1.65
	195	145	1	

L. N. TOLSTOJ

HADŽI-MURAT

Poslovenil Vladimir Levstik

(Nadaljevanje)

Bibikov je razumel vso okrutnost naredbe o unijatih in vso krivičnost prepisa državnih, to je edinih svobodnih ljudi, v "udelne," to je v nevoljniku carske rodbine. Toda ugovarjati ni bilo moči. Ne soglasiti se z Nikolajevim naredbo je pomenilo zavreči ves sijajni položaj, za katerega se je trudil štirideset let in katerega je zdaj užival. Zato je pokorno sklonil svojo črno, že sivkasto glavo v znak vdanosti in pripravljenosti, izpolniti okrutno, brezumno in nepošteno "najvišjo voljo."

In ko se je vrnil na svoje mesto, je vzliz notranjem obsojanju Nikolajevih ukrepov z doslednostjo in točnostjo izvršil vse okrutne in krivične ukrepe, ki jih je predpisal Nikolaj; ukrepe, ki niso jemali ljudem samo blagra in miru, ampak tudi življene; in ne le da so jim pogubljali blagor in življene — še kvarili so jih, s tem, da so delali njih srca trda in ugonabljali najboljše človeške lastnosti.

Ko je Nikolaj odpustil Bibikova, se je pretegnil, v svesti si, da je dobro izpolnil dolžnost; pogledal je na uro in se odšel napraviti za veliki sprejem. V uniformi z epoletami, redovi in tračkom je stopil v sprejemno dvorano. Preko sto ljudi, moških v uniformah in ženskih v izrezanih slavnostnih oblekah je bilo razpostavljenih vsak na svojem določenem mestu in tretptajočakalo njegovega prihoda.

Z mrtvimi pogledom, izbočenimi prsi in prepasanim životom, ki je zgoraj in spodaj uhajal izza jermená, je krenil k čakajčim; in čuteč, da se vsi pogledi z drhtečo pobožnostjo upirajo vanj, je napravil še bolj veličanstven obraz. Pogled mu je srečeval znané osebe; ustavljal se je, ponišljal, kdo bi utegnile biti, privočil zdaj temu, zdaj onemu po nekaj ruskih ali francoskih besed in poslušal, kar so mu govorili, merec jih hladno s svojimi neživimi očmi.

Ko je sprejel vse pozdrave, se je Nikolaj odpravil v cerkev. Enako kakor zemeljski ljudje je tudi Bog po svojih služabnikih pozdravljil in slavil Nikolaja; in car je sprejel te pozdrave in hvalospeve, kakor bi mu pristojali po dolžnosti, dasi jih je naveličan. Vse to je pač moralno biti tako, zakaj nanj sta se opirala sreča in blagor vsega sveta, in kakor je bil že truden, vendar ni hotel odreči svetu svojega sodelovanja. Ko je intoniral na koncu službe sijajno oblečeni in skrbno razčesani dijakon "mnogaja leta" in je Nikolaj ozrl, zapazil Nelidovo, ki je stala pri oknu in razkazovala svoja pleča, ter odločil primera s sinočnjim dekletom v njeno korist.

Po opravilu je šel k carici in prebil nekaj minut v rodinskem krogu, šalec se z otroki in ženo. Nato je krenil skozi Ermitaž k ministru dvora Volkonskemu ter mu naročil med drugim, naj plačujejo materi sinočnjega dekleta letno pokojnino iz njegovega zasebne blagajne.

Obed je bil tisti dan v Pompejski dvorani; razen mlajših sinov, Nikolaja in Mihaila, so bili povabljeni: baron Lieven, grof Rzewuski, Dolgorukij, pruski poslanik in krilni pribičnik pruskega kralja.

Dočim so čakali carice in carja, se je razvil med pruskim poslanikom in baronom Lievenom zanimiv pogovor o najnovejših vznemirljivih vesteh, ki so dospele iz Poljske.

"La Pologne et le Caucase, ce sont les deux cathères de la Russie" (Poljska in Kavkaz sta dve kazni Rusije), je rekel Lieven. "Il nous faut 100 miles hommes à peu près dans chacun de ces deux pays." (V vsaki teh dveh dežel moramo imeti manjeno po 100,000 mož.)

Poslanik se je hinavsko začudil.

"Vous dites le Pologne," (Poljska, pravite), je dejal.

"Oh, oui, c'était un coup de maître de Metternich de nous en avoir laissé l'embarras (Oh da, Matternich je napravil mojstrsko potezo, ko nam jo je naprtil).

Na tem mestu razgovora je vstopila carica s svojo tresočo glavo in otrplim smehljajem in tik za njo Nikolaj. Za mizo je Nikolaj povedal novico o prestopu Hadžija-Murata in pripomnil, da bo kavkaška vojna zdaj kmalu končana, ker je on ukazal stiskati gorce s krčenjem šum in grajenjem utrd.

Poslanik se je naglo spogledal s pruskim krilnim pribičnikom, s katerim sta šele tisto jutro govorila o nesrečni Nikolajevi slabosti, da se je smatral za velikega vojskovodjo; nato pa je vneto hvalil carjev načrt, češ, da je nov dokaz njegovega strateškega genija.

Po obedu se je odpeljal Nikolaj v balet, kjer je korakalo mimo njegovih oči na stotine razgaljenih ženščin v pletenkah. Ena je posebno ugajala Nikolaju; pozval je baletnegá učitelja k sebi, pohvalil ga in mu večel podariti prstan z briljanti.

Drugi dan je Nikolaj pri raportu vojnega ministra iznova potrdil svoj analog Voroncovu, naj zdaj, po predaji Hadžija-Murata, še marljive vznemirja. Čečno in jo še bolj stisne s svojimi kordoni.

Cernišov je pisal Voroncovu v tem zmislu in nov kurir, ki je istotako ugonabljal konje in klestil kočijaže po obrazih, je zdrevil s pisanjem v Tiflis.

XVI.

Da bi ustregli tej naredbi Nikolaja Pavloviča, so takoj, še v januarju, leta 1852 — izvršili napad na Čečno.

Oddelek, ki je bil določen za napad, je sestojal iz štirih bataljonov pehote, dve stotini kazakov in osmih topov. Kolone se je pomikala po cesti. Po obeh straneh kolone, navkreber in nizol po tokavah, sta šli nepretrgani vrsti lovcev v visokih škornjih, kratkih kožuhih in kosmatih kučmah, s puškami na ramah in naboji v redenikih. Kakor vedno, se je vršil pohod po neprijateljski zemljji kar moči tiko. Le izredka je zarožljal kak telop, ko so ga potegnili preko jarka; le kdaj pa kdaj je prhnil ali zarezgetal topniški konj, ki ni razumel povelja o tišini, ali pa je s hri pavim pridušenim glasom kriknil kak povolnjik na svoje vojниke, ječe se, ker so preveč raztegnili črto in se preveč oddaljili od kolone ali ostajali preblizu nje. Samo enkrat je nekaj zmotilo tišino: iz gostega osata med rojno črto in kolono je planila koza z belim trebuškom in sivim hrbotom in istotak šen kozel z majhnimi, nazaj zakriviljenimi rožički.

Z velikimi skoki, pritezaje sprednje noge, sta pridrevili lepi plašni živali tako blizu kolone, da so nekateri vojniki s krikom in grohotom udriči za njima, hoteč ju zabosti z bajonetni; a koži vadno previdno:

sta se obrnili, predriči rojno črto in zbrzeli v gore kakor ptiči, dasi ju je lovio nekaj jezdcev in četnih psov.

Bila je še zima, toda solnce se je vzpenjalo čedalje više in opoldne, ko je imel oddelek — odkorakal je rano zjutraj — že štiri vrste za seboj, je pripekal tako, da je nastala prava vročina, in njegovi žarki so bili tako silni, da so te bolele oči, ako si zrl v jeklene bajonetne in bleščeče odseve, ki so se užigali na medi topov kakor majeena solnca.

Zadaj je tekla bistra in čista reka, ki so jo čete pravkar prekoračile; spredaj so se širila obdelana polja in livade po plitkih dolinach; še bolj spredaj so bile tajinstvene, črne skale in na visokem obzoru so stali snežniki, večno krasni in večno izpremenljivi, odevajoči se nalik demantom v igrajoč luč.

Na čelu pete čete je stopal v črni sukni, s kosmatim kučmama na glavi in sabljo obeseno preko hrbita, visoki, zali oficir Butler, nedavno premeščen iz garde. Prešinjalo ga je bistro čuvstvo radosti nad življenjem; misel na bližino smrti mu je razvremala podjetnost in ga bodril enako ena edinstvena volja. Butler se je danes drugič odpravil v boj in je vsak trenutek čakal, da jamejo streličati nanje! on pa, le da ne ukloni glave pred topovsko kroglo, ki prileti preko nje, in se ne zbrkne za življanje svinčen, ampak še više vdigne glavo, kakor je storil že prvikrat; s smehljajem v očeh se ozre po tovarših in začne kar najrvodnudejšo govoriti o kaki čisto postranski stvari. Oddelek je krenil z dobre čete in zavil na drugo, malo izvozeno, ki se vlekla med koruznimi strnišči; jel se je bližati gozdu, ko je zdaj — ničle ni vedel odkod — z zloveščim žvižgom priletel topovska krogla in udarila sredi komore v koruzno njivo pokraj ceste, da je prhnila zemlja na vse strani.

"Začenja se," je rekel Butler z veselim nasmeškom tovarišu, ki je stopal zraven njega.

In res se je takoj za kroglo usula iz šume gosta truma čečenskih konjenikov z zastavami. Sredi krdelj je vibrал velik zelen prapor in stari narednik čete, ki je videl zelo daleč, je izjavil kratkovidnemu Butlerju, da je to najbrž Šamil sam. Krdelj se je spustilo nizvod; nato se je pokazalo na vrhu bližnje globeli in spet krenilo nizvod. Mali general v topli črni sukni in kučmi z velikim belim vrhom, je prijahał na svoji prusi k Butlerjevi četi in ukazal, naj krene bližajoči se konjenici naproti. Butler je brzo povel svojo četo in določeno smer, toda še preden se je utegnil spustiti v dolinico, je začul za seboj dva zaporena topovska strela. Ozrl se je: dva oblačka sivega dima sta se dvignila izpred dveh topov in se raztegnila po klanec. Krdelj, ki se očvidno ni nadelalo topništva, se je umeknilo. Butlerjeva četa je jela streličati na gorce in vsa globel se je napolnila s smodnikovim dimom. Šele više nad dolino se je videle, kako se gorce naglo umikajo, sipaje ogenj na kazake, ki so jim bili za petami. Oddelek je udaril naprej; na pobočju druge doline se je pojavil aul.

(Dalje prihodnjič)

DOBRI VOJAK ŠVEJK

(Nadaljevanje iz 5. strani)

"V teh dneh je v Bosni in Hercegovini strahovito vroče. Ko sem ondi služil cesarja, so morali našemu oberlajtnantu dajati led na glavo."

"Pri katerem polku ste služili, gospod krčmar?"

"Takih naišenosti si nisem zapomnil; sploh me tista-le govredina nič več ne briga in nisem tudi nikdar bil preveč radoven," je odvrnil gospod Palivec. "Sicer pa prevelika zvezdavost človeku kaj rada škoduje."

Civilni redar Bretschneider je dokončno utihnil in njegovo zamračeno obličeje se je zjasnilo stoprav v trenutku, ko je stopil v krčmo Švejk in naročil črno pivo s pripombo:

"Na Dunaju so danes tudi v črnem."

Bretschneiderjeve oči so se zasvetile v polni nadeji; brž se je odrezal suhoperapo:

"Na Konopištu je deset črnih zastav."

"Dvanajst bi jih naj izobesili," je rekel Švejk, ko je napravil par požirkov.

"Zakaj pa mislite dvanajst?" je vprašal Bretschneider.

"Pa zato, da bi bilo število bolj zaokroženo, ducat se da lepše seštešti in tudi ceneje je, če kupisi ducet," je odvrnil Švejk.

Nastal je molk, ki ga je prekinil Švejk z vzdihom:

"Torej je nadvojvoda že pred božjim sodnikom. Bog daj mu večni mir in pokoj. Ni niti doživel, da bi bil cesar. Ko sem služil pri vojakih, je neki general padel s konja in se mirno ubil. Hoteli so mu pomoci in ga posadili nazaj na sedlo, pa so se ludimano čudili, da je bil popolnoma mrtev. Ne znamo: malo še, pa bi bil povisan v feldmaršala. Prisetila se mi je nezgoda pri pregledovanju čet."

"Ja, ta pa drži," je odvrnil Palivec, "pa ne morda v muselski vinarni? Tam se vsak dan namakajo cele Nusle!"

"V bosenskem Sarajevu, gospod krčmar. Ustrelili so gospoda nadvojvoda Ferdinandina. Kaj pravite k temu?"

"V take-le reči pa se ne vmesavam, tudi če me poljubiš na zadnjico," je vlijudno pripomnil gospod Palivec in si prižgal pipi.

"Kaj čudne primerjave imate," je dejal Bretschneider ponemljivo, "najprej govorite o Ferdinandu, potem pa o živinskem kupčevalcu."

"Nikar tako," se je branil Švejk. "Bog me varuj, da bi bil hotel primerjati tega omenjemu. Gospod krčmar me pozna. No, ali sem že kdaj koga primerjal? Pravim pa, da ne bi hotel biti v koži nadvojvodove vdove. Kaj bo zdaj storila?

(Dalje prihodnjič)

mora biti, vi prismojeni smrkolini, če ne, bi se plazili kakor opice po drevju. Vojska še naredi ljudi iz vas, prirknjeni bebcii. Ali ni imel prav? Pred stavite si park, denimo na Karaku, in po slehernem drevesu pleza kak vojak brez discipline! Tega sem se zmerom najbolj bal."

"V tem Sarajevu," je jel znotra meriti Bretschneider, "so ga Srbi spet polomili."

"Motite se," je odvrnil Švejk, "to je turško delo, zastran Bosne in Hercegovine."

In tedaj je Švejk razložil svoj nazor o avstrijski mednarodni politiki na Balkanu. Turki so leta 1912 izgubili igro s Srbijo, Bolgarijo in Grčijo. Hoteli so, da bi jim Avstrija prisločila na pomoč; to pa se ni zgodilo, zato so ustrelili Ferdinandina.

"Ali imaš rad Turke?" se je obrnil Švejk k krčmarju Palivcu, "jih imaš rad, te poganske pse?" Saj vem, da jih ne marama."

"Gost je gost," je odvrnil Palivec, "četudi Turek. Za nas obrtnike ne velja politika. Plačaj pivo in sedi v krčmi, pa čekaj, kar se ti zljubi. To je moje načelo. Meni je vseeno, ali je Ferdinand storil tisto-le reč Švejk, katoličan ali mohamedanec, anarchist ali mlađeč."

"Prav je, gospod krčmar," se je oglasil Bretschneider, "ki je zopet izgubil nadejo, da bi se dal kateri izmed njiju ujeti, ali dopustili boste, da tri Avstrija veliko izgubo."

Namesto krčmarja je odgovoril Švejk:

"Izguba je, izguba, tega niso mogli tajiti. Strašna izguba. Saj se Ferdinand ne da nadomestiti s kakim bebecem. Ampak malce debelejši bi lahko bil."

"Kako mislite?" je na mah oživel Bretschneider.

"Kako mislim?" je odvrnil Švejk mirno, "Takole pravim: Ko bi bil malce debelejši, bi ga bila sigurno zadela kap, ko je podil s Konopišta babšeta, ki so v njegovem revirju pobirala šibje in gobe; tako bi mu bila vrihancena sramotna smrt. Če se le spomnim: Cesar mu je bil strič, pa gredo in ga ustrelili. Saj je to sramota za rod, časniki so polni tega. Pri nas so pred nekaj leti v Budimpeščici zabodli v nekem majhnem prepirčku trgovca z živino Bretislava Ludvika. Leta je imel sina Bohuslava. Kamorkoli je zdaj prišel sin prodajat priščev, nihče ni hotel kupiti od njega. Ljudje so pravili: Glej ga, to je sin tistega, ki so ga zabodli; tudi ta bo velik tepec. Slednjič je moral v Krmlovu skočiti v Vltavo. Morali so ga potegniti iz vode, obujati in izsesati vodo. Nazadnje je izdihnih v naročju zdravnikov, ki so mu bili dali neko injekcijo."

"Kaj čudne primerjave imate," je dejal Bretschneider ponemljivo, "najprej govorite o Ferdinandu, potem pa o živinskem kupčevalcu."

"Torej je nadvojvoda že pred božjim sodnikom. Bog daj mu večni mir in pokoj. Ni niti doživel, da bi bil cesar. Ko sem služil pri vojakih, je neki general padel s konja in se mirno ubil. Hoteli so mu pomoci in ga posadili nazaj na sedlo, pa so se ludimano čudili, da je bil popolnoma mrtev. Ne znamo: malo še, pa bi bil povisan v feldmaršala. Prisetila se mi je nezgoda pri pregledovanju čet."

"Ja, ta pa drži," je odvrnil Palivec, "pa ne morda v muselski vinarni? Tam se vsak dan namakajo cele Nusle!"